

**İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ
EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; İstanbul Arel Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlar ile ilgili esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; İstanbul Arel Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen tezli ve tezsiz yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik ve orta öğretim alan öğretmenliği programlarından oluşan lisansüstü eğitim-öğretime ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine ve 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun Ek-76 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- b) Anabilim/anasanat dalı: İstanbul Arel Üniversitesine bağlı enstitülerin ilgili anabilim/anasanat dalını,
- c) Anabilim/anasanat dalı akademik kurulu: İlgili anabilim/anasanat dalında fiilen eğitim-öğretim görevi yapan öğretim üyeleri ve doktora yapmış öğretim görevlilerinden oluşan kurulu,
- ç) Anabilim dalı/anasanat dalı başkanı: İstanbul Arel Üniversitesine bağlı enstitülerde lisansüstü eğitim-öğretim programları bulunan bölüm başkanlarını veya anasanat dalı başkanlarını,
- d) Anabilim/anasanat dalı kurulu: Anabilim veya anasanat dalının bilim veya sanat dalı başkanlarından oluşan kurulu,
- e) ARELİYES: İstanbul Arel Üniversitesi İngilizce Yeterlik Sınavını,
- f) Başkan: İstanbul Arel Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanını,
- g) ECTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- ğ) Enstitü: İstanbul Arel Üniversitesine bağlı lisansüstü eğitim-öğretim yapan enstitüleri,
- h) Enstitü Kurulu: İstanbul Arel Üniversitesine bağlı ilgili enstitünün enstitü kurulunu,
- ı) Enstitü Müdürü: Üniversiteye bağlı enstitülerin müdürlerini,
- i) Enstitü Yönetim Kurulu: İstanbul Arel Üniversitesine bağlı ilgili enstitünün enstitü yönetim kurulunu,
- j) GMAT: Uluslararası sınavlardan olan Graduate Management Admission Test Sınavını,
- k) GNO: Genel not ortalamasını,
- l) GRE: Uluslararası sınavlardan olan Graduate Record Examinations Sınavını,
- m) IELTS: Uluslararası yabancı dil sınavlarından olan International English Language Testing System Sınavını,
- n) KPDS: Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
- o) Kredi: Bir yarıyılılık eğitim-öğretim süresince devam eden, haftada bir saatlik teorik ders veya iki saatlik uygulama karşılığını,
- ö) Mütevelli Heyeti: İstanbul Arel Üniversitesi Mütevelli Heyetini,
- p) ÖİDB: İstanbul Arel Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığını,
- r) Ön koşullu ders: Alınabilmesi için önceki yarıyıl veya yılda yer alan derslerden bir veya birkaçının başarılmaması koşulu aranılan dersi,
- s) ÖSYM: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- ş) Rektör: İstanbul Arel Üniversitesi Rektörünü,
- t) Senato: İstanbul Arel Üniversitesi Senatosunu,
- u) TOEFL: Uluslararası yabancı dil sınavlarından olan Test of English as a Foreign Language Sınavını,
- ü) ÜDS: Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavını,
- v) Üniversite: İstanbul Arel Üniversitesini,
- y) Yönetim Kurulu: İstanbul Arel Üniversitesi Yönetim Kurulunu,
- z) YÖS: Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Eğitim-Öğretimle İlgili Genel Esaslar

Programların kapsamı

MADDE 5 – (1) Lisansüstü öğretim; tezli ve tezsiz yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik ve ortaöğretim alan öğretmenlerinin yetiştirilmesine yönelik programlardan oluşur. Eğitim-öğretim yarıyıl esasına göre düzenlenir ve güz ve bahar yarıyıllarından oluşur. Bir yarıyıl ondört haftadan az olmaz. Yarıyıl sonu sınavları bu sürenin dışındadır. İkinci öğretim lisansüstü programlarında sadece tezsiz yüksek lisans eğitimi yürütülür; doktora, sanatta yeterlik veya tezli yüksek lisans eğitimi yapılmaz. Üniversitede veya başka bir yükseköğretim kurumunda tezli veya tezsiz yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik ve tıpta uzmanlık programlarından birine kayıtlı olan öğrenciler aynı anda başka bir lisansüstü programına kayıt yaptıramaz. Lisansüstü öğretim programlarından;

a) Yüksek lisans programı; en az dört yıl süreli bir yükseköğretim kurumundan lisans diploması ya da buna eşdeğer bir derece almış olanların, bu eğitim üzerine yapacakları dört yarıyıl süreli öğrenim, bilimsel araştırma ve uygulama faaliyetlerini kapsar. Bu programlar, tezli ve tezsiz olarak iki şekilde yürütülür. Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçiş yapılabilir. Geçiş başvuruları, akademik takvimde belirtilen tarihlerde yapılır ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının uygun görüşü alınarak enstitü Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

b) Doktora programı; lisansa dayalı en az altı en fazla on yarı yıllık, yüksek lisans veya eczacılık veya fen fakültesi mezunlarına Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlığa dayalı en az dört en fazla sekiz yarı yıllık ve orijinal bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir programdır.

c) Sanatta yeterlik programı; lisansa dayalı en az altı en fazla on yarıyılık, yüksek lisansa dayalı en az dört en fazla sekiz yarıyılık programı kapsayan ve orijinal bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora düzeyinde lisansüstü bir yükseköğretime eşdeğer programı kapsar.

Programların açılması

MADDE 6 – (1) Enstitü, Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nce belirlenen dallarda ve düzeylerde lisansüstü programlar yürütür. Lisansüstü programlar, yurt içi ve yurt dışı birleştirilmiş ve ortak lisansüstü programlar şeklinde de düzenlenebilir.

(2) Programlar, anabilim/anasanat dalının teklifi, enstitü kurulunun önerisi, Senatonun uygun görüşü ve YÖK'ün kararı ile açılır.

Öğretim dili

MADDE 7 – (1) Enstitülerde öğretim dili Türkçe'dir. Ancak; enstitü kurulunun önerisi, Senatonun uygun görüşü ve YÖK'ün kararı ile belirli programlarda bütün dersler ya da bazı dersler yabancı dilde verilebilir. Tezler Türkçe yazılır. Anabilim dalının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile bir tezin yabancı dilde yazılmasına karar verilebilir. Lisansüstü eğitim-öğretimin tamamının bir yabancı dilde yapıldığı programlarda ise dersler, yeterlik ve tez savunma sınavları ile raporları yabancı dilde yazılır.

Kontenjanlar ve programlara kabul koşulları

MADDE 8 – (1) Anabilim/anasanat dalları her yarıyılın sonunda, bir sonraki yarıyıldaki açacakları lisansüstü programlarını, bu programlara kabul edecekleri öğrenci kontenjanlarını, her programın gerektirdiği yabancı dil dahil başvuru ve kabul koşullarını bağlı oldukları enstitüye önerirler. Öneriler ilgili enstitü kurulunda karara bağlanarak Rektörlüğe sunulur. Senato tarafından onaylanan enstitünün yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programları ve bu programlara kabul edilecek öğrenci kontenjanları Mütevelli Heyetin onayıyla kesinleşir. Kontenjanlara başvuru için istenen belgeler, başvuru ve sınav tarihleri ile diğer koşullar Rektörlükçe ilan edilir. İstenen belgelerin aslı veya Enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanılarak işlem yapılır.

(2) Herhangi bir lisansüstü programın açılabilmesi için gerekli en az öğrenci sayısı enstitü yönetim kurulunun teklifi ve Mütevelli Heyetinin onayıyla belirlenir. Sayının bunun altında kalması durumunda, ilgili yönetim kurulu kararı ile söz konusu lisansüstü programı o yarıyıl için açılmayabilir.

Eğitim-öğretim ücreti

MADDE 9 – (1) Lisansüstü eğitim ve öğretim ücretlidir.

(2) Eğitim-öğretim ücretleri, program başına, Üniversite Yönetim Kurulunun önerisi üzerine, Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir.

(3) Programı süresi içerisinde tamamlayamayan öğrencilerden ayrıca ücret alınır.

(4) Ücretler akademik takvimde belirtilen süre içinde ödenir. Eğitim-öğretim ücretini ilan edilen tarihlerde ödemeyen öğrencilerin kaydı yapılmaz ve yenilenmez. Bu öğrenciler öğrencilik haklarından yararlanamaz.

(5) Yarıyıl eğitim-öğretimi başladıktan sonra Üniversiteden ayrılan, çıkarılan, kaydı silinen veya mezun olan öğrencilerin program başına ödemiş oldukları eğitim ve öğretim ücretleri iade edilmez.

Burslu öğrenciler

MADDE 10 – (1) Burs tahsisi ile ilgili işlemler, ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılır.

Derslerin açılması ve ders sorumluları

MADDE 11 – (1) Anabilim/anasanat dallarının; lisansüstü eğitim programları, eğitim hedefleri, programlara giriş ve mezuniyet koşulları, programların içerdiği zorunlu ve seçmeli dersleri, bunların kredileri ve benzeri konulara ilişkin esaslar anabilim/anasanat dalının teklifi, enstitü kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile belirlenir.

(2) Lisansüstü düzeydeki dersler, öğretim üyeleri tarafından verilir. Zorunlu hallerde, yüksek lisansta dersler doktoralı öğretim görevlileri, anasanat dallarında nitelikleri Senato tarafından belirlenen öğretim görevlileri tarafından verilebilir. Gerekli görüldüğü takdirde başka bir anabilim/anasanat dalından veya başka bir yükseköğretim kurumundan enstitü yönetim kurulu kararı ile görevlendirme yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvurular, Öğrenci Kabulü, Kayıt İşlemleri, Kayıt Yenileme ve Ders Kaydı

Yüksek lisans programlarına başvuru

MADDE 12 – (1) Adayın yüksek lisans programına başvurabilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Bir lisans diplomasına ve lisans öğrenimini yurt dışında tamamlamış olması durumunda Yükseköğretim Kurulunca verilmiş denklik belgesine sahip olması,

b) Daha önce disiplin cezası almış olması nedeniyle herhangi bir yüksek lisans programından ilişikliğinin kesilmemiş olması,

c) ALES'den başvurduğu programın puan türünde en az 55 standart puan almış olması veya ALES taban puanına karşılık Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen GMAT veya GRE'den eşdeğer taban puanını almış olması,

c) İlgili enstitü kurulu tarafından belirlenen diğer şartları yerine getirmiş olması.

(2) Güzel Sanatlar Fakültesi ile Konservatuarda ALES koşulu aranmaz.

Doktora programına başvuru

MADDE 13 – (1) Adayın doktora programına başvurabilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Bir lisans ve/veya yüksek lisans diplomasına, lisans veya yüksek lisans öğrenimini yurt dışında tamamlamış olması durumunda Yükseköğretim Kurulunca verilmiş denklik belgesine sahip olması,

b) Daha önce disiplin cezası almış olması nedeniyle herhangi bir lisans veya yüksek lisans programından ilişkisinin kesilmemiş olması,

c) ALES'den başvurduğu programın puan türünde en az 55, doktora eğitimine lisans diplomasıyla başvuranlardan 70 standart puan almış olması veya ALES taban puanına karşılık Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen GMAT veya GRE'den eşdeğer taban puanını almış olması,

ç) ÜDS'den başvurduğu program alanında en az 55 standart puan veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen uluslararası sınavların birinden bu puana eşdeğer bir puan almış olması,

d) İlgili enstitü kurulu tarafından belirlenen diğer şartları yerine getirmiş olması.

Sanatta yeterlik programına başvuru

MADDE 14 – (1) Adayın sanatta yeterlik programına başvurabilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Bir lisans ve/veya yüksek lisans diplomasına, lisans veya yüksek lisans öğrenimini yurt dışında tamamlamış olması durumunda Yükseköğretim Kurulunca verilmiş denklik belgesine sahip olması,

b) Daha önce disiplin cezası almış olması nedeniyle herhangi bir lisans veya yüksek lisans programından ilişkisinin kesilmemiş olması,

c) ÜDS'den başvurduğu program alanında en az 55 standart puan veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen uluslararası sınavların birinden bu puana eşdeğer bir puan almış olması,

ç) İlgili enstitü kurulu tarafından belirlenen diğer şartları yerine getirmiş olması gerekir.

Sınav jürileri

MADDE 15 – (1) Adayların başarı değerlendirmesi sınav jürileri tarafından yapılır. Sınav jürisi anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerilen ve enstitü yönetim kurulu kararıyla onaylanan en az üç asil, iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Bir anabilim dalında yürütülen farklı lisansüstü programlar için ayrı jüriler kurulabilir.

(2) Sınav sonuçları, jüri başkanı tarafından ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitüye bildirilir. Sınav sonuçları enstitüler tarafından ilan edilir.

Yüksek lisans programına öğrenci kabulü

MADDE 16 – (1) Yüksek lisans programına öğrenci kabulünde, adayların başarı notu; ALES puanının %50'si, lisans not ortalamasının %25'i ve mülakat değerlendirmesinde alınan notun %25'i alınarak hesaplanır.

(2) Güzel Sanatlar Fakültesi ile Konservatuarda mezuniyet notunun %50'si, mülakat ve/veya sanat dalı uygulama sınavı sonucunun %50'si alınarak yüksek lisans giriş puanı hesaplanır.

(3) Ortaöğretim alan öğretmenliği programında, ALES standart puanının %50'si ve lisans mezuniyet not ortalamasının %50'si alınarak giriş puanı hesaplanır.

(4) Ancak, sınav jürisi bunlara ek olarak, öğrencilerin sağlayacakları iki referans mektubunu, lisansüstü eğitim yapma amaçlarını açıklayan bir kompozisyonu da göz önünde tutabilir.

(5) Adaylar yüksek lisans programlarına, başarı notu en yüksek olandan başlanmak suretiyle kontenjan dahilinde kabul edilir. Giriş sınavı başarı notlarının eşit olması halinde; sırasıyla ALES, lisans mezuniyet notu, mülakat notu yüksek olan adaya öncelik tanınır.

(6) Yabancı dilin zorunlu olduğu programları kazanan yüksek lisans öğrencilerinin, İngilizce düzeylerinin yeterli olup olmadığı, her akademik yıl başında yapılan ARELİYES ile belirlenir.

(7) ARELİYES sonucuna göre yeterliliğine karar verilenler ile ÜDS'den 50 puan alanlar veya Yükseköğretim Kurulu ve Üniversitenin yetkili birimlerince eşdeğerliği kabul edilen uluslararası veya ulusal sınavların birinden yeterli düzeyde İngilizce bildiklerini belgeleyenler doğrudan yüksek lisans öğrenimine başlar.

(8) Bu sınava katılmayan, sınavda yeterli olamayan veya yeterli düzeyde İngilizce bildiğini belgeleyemeyen öğrenciler hazırlık programına kaydedilirler. Hazırlık programında ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Doktora programına öğrenci kabulü

MADDE 17 – (1) Doktora programına öğrenci kabulünde;

a) Yüksek lisans derecesi ile başvuran adayların başarı notu; ALES puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %20'si ve mülakat değerlendirmesinde alınan notun %20'si alınarak hesaplanır.

b) Lisans derecesi ile başvuran adayların başarı notu; ALES puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %25'i ve mülakat değerlendirmesinde alınan notun %25'i alınarak hesaplanır.

(2) Ancak, sınav jürisi bunlara ek olarak, öğrencilerin sağlayacakları en az iki referans mektubunu, lisansüstü eğitim yapma amaçlarını açıklayan bir kompozisyonu da göz önünde tutabilir.

(3) Adaylar doktora programlarına, başarı notu en yüksek olandan başlanmak suretiyle kontenjan dahilinde kabul edilir. Giriş sınavı başarı notlarının eşit olması halinde; sırasıyla ALES, yüksek lisans mezuniyet notu, lisans mezuniyet notu, mülakat notu yüksek olan adaya öncelik tanınır.

Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulü

MADDE 18 – (1) Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulünde;

a) Yüksek lisans derecesi ile başvuran adayların genel başarı notu; lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %40'ı, mülakat ve/veya sanat dalı uygulama sınavı sonucunun %50'si alınarak hesaplanır.

b) Lisans derecesi ile başvuran adayların genel başarı notu; mezuniyet not ortalamasının %50'si ve mülakat ve/veya sanat dalı uygulama sınavı sonucunun %50'si alınarak hesaplanır.

(2) Ancak, sınav jürisi bunlara ek olarak, öğrencilerin sağlayacakları en az iki referans mektubunu, lisansüstü eğitim yapma amaçlarını açıklayan bir kompozisyonu da göz önünde tutabilir.

(3) Adaylar sanatta yeterlik programlarına, başarı notu en yüksek olandan başlanmak suretiyle kontenjan dahilinde kabul edilir. Giriş sınavı başarı notlarının eşit olması halinde; sırasıyla yüksek lisans mezuniyet notu, lisans mezuniyet notu, mülakat ve/veya sanat dalı uygulama sınavı notu yüksek olan adaya öncelik tanınır.

Yedek liste

MADDE 19 – (1) Anabilim/anasanat dallarının yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programları için, genel başarı değerlendirme sırası esas alınarak yedek adaylar belirlenir. Programa kayıt hakkı kazanmasına rağmen, akademik takvimde belirtilen günlerde kayıt yaptırmayan adayların yerine, başarılı bulunan yedek adaylar başarı değerlendirme sırası esas alınarak kabul edilir.

Kayıt işlemleri

MADDE 20 – (1) Aday kayıt işlemleri, seviye tespit ve sıralamayı içeren giriş sınav ve/veya mülakatlarına ilişkin tüm işlemler, sonuçlara göre yüksek lisans eğitim-öğretimine kabul edilecek öğrencilerin belirlenmesi ve yüksek lisans öğrencilik hakkını kazanan adayların kabul işlemleri, enstitüler tarafından düzenlenir, yürütülür ve denetlenir.

(2) Öğrencilerin kayıt, kayıt yenileme, kayıt dondurma, ilişik kesme, intibak, yatay geçiş, anabilim dalı değiştirme, sınav, not durumu izleme ve diğer her türlü işlemlerinde yetkili karar organı ilgili enstitü yönetim kuruludur.

(3) Değerlendirme sonucu lisansüstü öğrenimi yapma hakkını elde eden adaylar, akademik takvimde belirtilen süre içinde, enstitü tarafından ilan edilen belgelerle ilgili enstitü müdürlüğüne başvurarak kesin kayıtlarını yaptırır. Adayın kesin kayıt işlemi ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılır. İstenen belgelerin aslı veya Enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanılarak işlem yapılır.

(4) Aday, ilan edilen süreler içinde kesin kaydını yaptırmadığı takdirde lisansüstü öğrencilik hakkını kazanamaz. Kesin kaydını yaptırmayan adayların yerine, başarılı bulunan yedek adaylar başarı değerlendirme sırası esas alınarak kaydedilir. Kayıt için sahte veya tahrif edilmiş belge kullanan veya giriş sınavlarında sahtecilik yaptığı belirlenen kişilerin kayıt işlemleri iptal edilir.

İstenen belgeler

MADDE 21 – (1) Türk ve yabancı uyruklu öğrencilerin kesin kayıtlarında aşağıdaki belgeler istenir.

a) Türk uyruklu öğrencilerden istenecek belgeler şunlardır:

1) Lisans/yüksek lisans diplomasının veya mezuniyet belgesinin aslı veya Üniversitece onaylı sureti; diplomalarını yurt dışından almış olanlardan ilgili belgelerin noterden onaylı tercüme ve denklik belgesi,

2) ALES veya eşdeğer sınav sonuç belgesinin aslı veya bilgisayar çıktısı,

3) Yabancı dil veya eşdeğer sınav sonuç belgesinin aslı veya bilgisayar çıktısı,

4) Mezuniyet not ortalamasını gösteren not çizelgesinin (transkript) aslı veya Üniversitece onaylı sureti,

5) Adli sicilde sabıka kaydının bulunmadığına dair yazılı beyan,

6) T.C. Kimlik Numarası beyanı,

7) Erkek adaylar için askerlikle ilişkisinin bulunmadığına dair yazılı beyan,

8) Bir kurum adına burslu okuyacak adaylardan, burslu okuyacağına dair belgenin aslı veya onaylı sureti,

9) 3 adet renkli vesikalık fotoğraf (4.5x6 cm.),

10) Öğrenim ücretinin yatırıldığını gösterir belge.

b) Yabancı uyruklu öğrencilerden istenecek belgeler şunlardır:

1) Lisans/yüksek lisans diplomasının veya mezuniyet belgesinin noterden onaylı tercümesi ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nden alınan denklik belgesinin aslı veya onaylı sureti,

2) ALES veya eşdeğer sınav sonuç belgesinin aslı veya bilgisayar çıktısı,

3) Mezuniyet not ortalamasını gösteren not çizelgesinin (transkript) noterden onaylı tercümesi,

4) Öğrenim vizesi ve pasaport ile bunların tercümelerinin noter tasdikli suretleri,

5) İl emniyet müdürlüğünden alınan ikametgah belgesinin aslı veya onaylı sureti,

6) 3 adet renkli vesikalık fotoğraf (4,5 x 6 cm).

(2) İstenen belgelerin, asılları ibraz edilmek kaydıyla fotokopileri Müdürlük tarafından tasdik edilir ve asılları ilgiliye geri verilir.

(3) Enstitüye kayıt hakkı kazanan öğrenci, kesin kaydını kendisi veya yakınları aracılığıyla yaptırabilir.

(4) Enstitü tarafından ilan edilen kayıt süresi içinde kaydını yaptırmayan öğrenciler, enstitü öğrencisi olma hakkından vazgeçmiş sayılır.

(5) Kesin kayıt yaptıran öğrencilerin sunduğu belge ve bilgilerin doğru olmadığından sonradan anlaşılması halinde, hangi yarıyıldan olursa olsun enstitü ile ilişkisi kesilir. Bu durumda olanların ücretleri iade edilmez. Söz konusu öğrenciler Üniversiteden ayrılmışlarsa diploma dahil, kendilerine verilen tüm belgeler iptal edilir ve haklarında kanuni işlem yapılır.

Derslere kayıt

MADDE 22 – (1) Üniversitenin lisans derece programlarına kayıtlı öğrenciler; lisansüstü programlardaki derslere mezuniyet yıllarında kayıt yaptırabilir ve bu dersleri daha sonra lisansüstü ders yüküne saydırabilir. Bu öğrenciler lisansüstü derslerden en fazla üç ders alabilir. Bu dersler lisans programlarında zorunlu kredi hesabına katılmaz. Bu öğrenciler sadece kayıtlı lisansüstü öğrenciler için açılan derslere kayıt olurlar. Başvuru anında lisans programındaki genel not ortalaması en az 3,00 olan öğrenciler bu haktan yararlanabilir. Kontenjanlar ve yabancı dil ile ilgili koşullar anabilim/anasanat dalı kurulu tarafından belirlenir. Bu öğrencilerin ders seçimleri ilgili anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından yapılır ve ilgili enstitü müdürlüğüne bildirilir. Derse devam, sınavlar ve değerlendirmede, bu Yönetmelik hükümleri uygulanır. Bu programa katılan öğrencilere aldıkları dersleri ve başarı durumunu gösteren bir belge verilir. Lisansüstü eğitime başlayan öğrenciler bu dersleri, ilgili enstitü yönetim kurulunun uygun bulması halinde, lisansüstü eğitiminde alması gereken derslerin yerine saydırabilir.

Yurt dışında ikamet eden ve yabancı uyruklu adayların kabulü

MADDE 23 – (1) Yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşı ya da yabancı uyruklu adayların lisansüstü eğitim programlarına kabul koşulları anabilim dalı başkanlığının görüşü ve enstitü yönetim kurulunun teklifi üzerine Üniversite Yönetim Kurulu tarafından onaylandıktan sonra Mütevelli Heyeti kararı ile her akademik yılın başında belirlenir.

(2) Yabancı uyruklu adaylarla yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının lisansüstü programlara kabulünde aranacak usul ve esaslar şunlardır:

a) Adayların ALES'ten en az 55 standart puan veya YÖK tarafından belirlenen GMAT/GRE eşdeğer taban puanını almaları gerekir; lisans derecesi ile doktora programlarına başvuranlar için ALES'ten en az 70 standart puan veya YÖK tarafından belirlenen GMAT/GRE puanını almaları gerekir,

b) Yabancı uyruklu öğrenciler için ana dilleri dışında İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinin birinden ÜDS'den en az 55 puan veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınavdan eşdeğer bir puan almaları gerekir,

c) Yabancı uyruklu öğrencilerin; Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)'in açacağı Türkçe ve yabancı dil bilgisi seviye tespit sınavını başarıları gerekir,

ç) Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinden veya kendi hükümetinden burs alanlarla, ikili anlaşmalarda hüküm bulunan hallerde veya kendi hesabına yüksek lisans veya doktora yapmak üzere başvuran Türk Cumhuriyetleri ile Asya ve Balkanlarda yaşayan Türk ve akraba toplulukları öğrenci adayları; ayrıca bir sınav yapılmadan lisans ve varsa lisansüstü notları değerlendirilerek ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile öğrenci olarak kabul edilebilir. Gerekli görülen hallerde dil ve bilgi seviyelerinin tespiti için sınav yapılabilir, eksikleri belirlenenlere bu eksiklikleri tamamlanabilir. Sınavı yapacak jüri üç asil bir yedek üyeden oluşur. Burslu öğrenciler ALES'e girmek zorundadır, ancak bunlar Türk uyruklu öğrencilere uygulanan baraja tabi değildir ve ALES'ten almış oldukları puan değerlendirmeye alınarak yerleştirmeleri yapılır. Yerleştirmeler, verilen kontenjanlar çerçevesinde ilgili enstitü yönetim kurullarınca uygun görülen yöntemlerle yapılır.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 24 – (1) Yüksek lisans ve doktora programlarında, nitelikleri aşağıda belirtilen adayların eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir:

a) Lisans derecesini başvurdıkları yüksek lisans veya doktora programından farklı alanlarda almış olan adaylar,

b) Yüksek lisans/sanatta yeterlik derecesini başvurdıkları doktora/sanatta yeterlik programından farklı alanda almış olan adaylar.

(2) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu lisans dersleri, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu onayı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

(3) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok bir takvim yılıdır. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılmaz. Bu süre zarfında bilimsel hazırlık programını tamamlamayan öğrenciler daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder. Bu programda geçirilen süre, bu Yönetmelikte belirtilen yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dahil edilmez.

(4) Bilimsel hazırlık derslerinin sayısı, öğrencinin mezun olduğu lisans veya yüksek lisans programından aldığı ders çizelgesine bakılarak, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından belirlenir ve ilgili enstitü yönetim kurulunca onaylanır.

(5) Bilimsel hazırlık programı dersleri; yüksek lisans programlarında lisans programlarından, doktora ve sanatta yeterlik programlarında yüksek lisans programlarından aldırılabilir. Doktora ve sanatta yeterlik programlarına lisans derecesi ile kabul edilenlere lisans programlarından ders aldırılabilir.

(6) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen yüksek lisans öğrencisinin başvurmuş olduğu programa başlayabilmesi için, bilimsel hazırlık programı derslerini en az CC notu ile tamamlaması gerekir.

(7) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin başvurmuş olduğu programa başlayabilmesi için bilimsel hazırlık programı derslerinden en az CC notu almış olması gerekir.

(8) Bilimsel hazırlık programı öğrencileri Üniversite Yönetim Kurulunun önerisi üzerine, Mütevelli Heyeti tarafından belirlenen eğitim-öğretim ücretlerini ödemek zorundadır.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 25 – (1) Bir yükseköğretim kurumunda lisans ya da lisansüstü öğrenim gören ya da bu öğrenimlerini tamamlayanlardan belirli bir konuda bilgi ve uygulama becerilerini arttırmak isteyenler, dersin sorumlu öğretim üyesi ile anabilim/anasanat dalı başkanının uygun görüşleri ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile özel öğrenci olarak kabul edilerek belirlenen derslere devam edebilirler. Bu statüdeki öğrenciler, bir yarıyıldan en çok o yarıyıldan alınması gereken derslerin %50'sini alabilir. Bu öğrenciler tam zamanlı öğrenciler gibi izledikleri derslerin bütün koşullarına uymak ve derslerin bütün gereklerini yerine getirmek zorundadır.

(2) Özel öğrenciler öğrencilik haklarından yararlanamaz ve kendilerine öğrenci kimlik belgesi verilmez.

(3) Tam zamanlı öğrencisi bulunmayan derslere özel öğrenci kabul edilmez.

(4) Özel öğrenciler Üniversite Yönetim Kurulunun önerisi üzerine, Mütevelli Heyeti tarafından belirlenen eğitim-öğretim ücretlerini ödemek zorundadır. Özel öğrencilerin ücretleri kredi saati başına tespit edilir.

Yatay geçişle öğrenci kabulü

MADDE 26 – (1) Üniversite içindeki başka bir anabilim/anasanat dalında veya başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programlarında en az bir yarıyılı tamamlamış olan başarılı öğrenci, aşağıdaki koşullarla lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir:

a) Önceki yüksek öğretim kurumundaki ağırlıklı genel not ortalamasının yüksek lisansta en az 2.00 veya 100 üzerinden 70, doktora ve sanatta yeterlikte en az 2.50 veya 100 üzerinden 75 olması,

b) Yabancı dil sınavını, bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesine göre başarmış olması,

c) Yüksek lisans programları için kayıtlı olduğu programda iki yarıyıldan, doktora/sanatta yeterlik programları için dört yarıyıldan, lisans dereceli doktora ve sanatta yeterlikte ise altı yarıyıldan fazla süre kullanmamış olması.

(2) Hangi programlara yatay geçiş yapılabileceği, yatay geçiş kontenjanları, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir ve enstitü tarafından ilan edilir. Yatay geçiş için yukarıdaki koşullara uygun olarak yapılan başvurular, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının olumlu görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu tarafından karara bağlanır.

(3) Yatay geçişi kabul edilen adayın, programı tamamlaması için gerekli olan kredili ve kredisiz ders yükümlülüğü, program toplam kredisi dışında ilgili anabilim dalı başkanlığınca önerilebilecek ek ders/derslerden sorumlu olup olmayacağı, bu Yönetmelik hükümlerine göre tanınacak süre ve diğer hususlar ilgili enstitü yönetim kurulunca belirlenir. Öğrenci ek dersleri öğrenim süresi sonuna kadar başarmak zorundadır. Öğrenci önceki yükseköğretim kurumunda doktora yeterlik sınavını başarmış olsa bile tekrar doktora yeterlik sınavına girmek ve başarmak zorundadır.

(4) Daha yüksek ücretli programa geçiş yapan öğrenci iki program arasındaki ücret farkını öder.

Değişim programına katılan öğrenciler

MADDE 27 – (1) Üniversite ile yurt dışındaki veya yurtiçindeki bir üniversite arasında yapılan anlaşma uyarınca, öğrenci değişimi programı çerçevesinde, yurt dışındaki veya yurtiçindeki üniversitelere bir veya iki yarıyıl süreyle öğrenci gönderilebilir. Bu öğrencilerin kayıtları bu süre içerisinde enstitüde devam eder ve bu süre eğitim-öğretim süresinden sayılır. Bu öğrenciler; o dönem için Üniversitede almaları gereken dersler yerine, okuduğu üniversitede aldıkları derslerden sorumlu sayılır. Bu derslerin seçimi, öğrenci danışmanlarının nezaretinde yapılarak, ilgili anabilim dalı başkanlığının teklifi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir. Bu derslerden alınan notlar, bu Yönetmelikte belirtilen not sistemine çevrilerek öğrenci kütüğüne işlenir ve akademik ortalamaya katılır. Öğrencinin almış olduğu bu derslerden başarısız olduğu dersler varsa, onların yerine, Üniversitede almadığı dersler arasından danışmanın uygun göreceği ve anabilim dalı başkanının önerisi üzerine enstitü yönetim kurulunca onaylanan dersleri alır.

(2) Aynı değişim kapsamında gelen öğrencilere, Üniversitede okudukları süre içerisinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır ve aldıkları dersler için kendilerine transkript verilir.

(3) Öğrenci değişim programları çerçevesinde, yurt dışındaki veya yurtiçindeki üniversitelere gönderilen veya aynı değişim kapsamında Üniversiteye gelen öğrencilerle ilgili ücretler ikili anlaşmalara uygun olarak, Üniversite Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir.

Kayıt yenileme ve ders kaydı

MADDE 28 – (1) Öğrenciler; her akademik yılın başında, akademik takvimde belirtilen tarihlerde, belirlenen ücretlerini ödeyerek kayıtlarını yenilemek ve ders kayıt işlemlerini yaptırmakla yükümlüdürler.

(2) Yeni kayıt olan öğrencilerin ilk yarıyıla ait ders kayıtları, ilgili dönem başlarında anabilim/anasanat dalı başkanlıkları ya da müdürlükler tarafından doğrudan yapılır. Bu öğrenciler ders kayıt formlarını öğretimin en geç ikinci haftası sonuna kadar danışmanlarına onaylatmak ve bir nüshasını ilgili enstitü müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(3) Diğer öğrenciler ders kayıtlarını, danışmanın gözetiminde veya internet ortamında yapar. Danışman gözetiminde kayıt yaptıranlar, internet ortamında seçtikleri dersleri gösteren ders kayıt formunu danışmanına onaylatır ve öğretimin en geç ikinci haftası sonuna kadar ilgili enstitü müdürlüğüne teslim eder. İnternet üzerinden ders kaydı yapan öğrenciler de almış oldukları dersler ile ders kayıt formlarını öğretimin en geç ikinci haftası sonuna kadar danışmanlarına onaylatır ve bir nüshasını ilgili enstitü müdürlüğüne teslim eder.

(4) Kayıtlarını zamanında yaptırmayan öğrencilerden, mazeretleri ilgili yönetim kurullarında kabul edilenlerin kayıtları, eğitim-öğretimin başladığı tarihten itibaren ikinci hafta sonuna kadar yenilenir. Kayıt yenileme işlemini yaptırmayan veya mazereti ilgili yönetim kurullarınca kabul edilmeyen öğrenciler, öğrencilik haklarından yararlanamaz.

(5) Öğrenci, başarısız olduğu derslere öncelikle kaydolmak zorundadır.

(6) Öğrenci, akademik takvimde belirtilen ders ekleme ve bırakma süresi içinde danışmanın onayını almak koşuluyla kaydolduğu derslerde değişiklik yapabilir.

(7) Devam zorunluluğunu yerine getirmediği derslerde öğrenci, haftalık ders programında kısmen de olsa çakışan derslere kayıt olamaz. Çakışma durumunda öncelikle alınması gereken ders tekrar edilen derstir.

(8) Yarıyıl ders kaydını yaptırmayan öğrenci, o yarıyıl derslere ve sınavlara giremez ve öğrencilik haklarından yararlanamaz. Bu süre öğrencinin öğretim süresinden sayılır. Kayıt yenilemeyen öğrencilere öğrencilik belgesi verilmez.

(9) Mazeretsiz olarak iki yarıyıl üst üste kayıt yaptırmayan öğrenci, bu süreyi izleyen üçüncü yarıyıldan itibaren kayıt yaptırmadığı takdirde normal öğrencilik haklarını kaybeder. Bu öğrenciler daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dersler ve Başarı Değerlendirmesi

Dersler ve kredi transferi

MADDE 29 – (1) Bir yarıyıldan en çok 15 kredilik ders alınabilir. Zorunlu hallerde bu sayı ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile değiştirilebilir. Öğrenci, kredi transferi yapılan dersleri olsa bile, bağlı bulunduğu programın gerektirdiği toplam kredinin en az yarısını kendi programından almak zorundadır.

(2) Dersler; zorunlu ve seçmeli derslerden oluşur. Bunlardan; zorunlu dersler, öğrencinin almak zorunda olduğu dersler, seçmeli dersler ise danışmanının muvafakati ile ilgili kurullarca önerilen dersler arasından seçerek alabileceği derslerdir. Söz konusu dersler, bir yarıyıllıktır.

(3) Seçmeli derslerde bir dersin açılabilmesi için en az kaç öğrencinin olması gerektiğine ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından karar verilir.

(4) Bir seçmeli derse, enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenen asgari sayının altında öğrencinin kayıt olması halinde bu ders açılmaz. Açılmayan derse kayıt yaptıran öğrenciler, açılan başka bir seçmeli derse beş gün içinde kayıt yaptırabilirler.

Ders saydırma

MADDE 30 - (1) Öğrencilerin özel öğrencilik, yatay geçiş, daha önceki lisansüstü programından ders saydırma, bir veya daha fazla dersten muaf olma ve buna bağlı olarak süre eksiltme koşulları, danışmanının görüşü, anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.”

Ders tekrarı

MADDE 31 – (1) Bir dersten başarılı sayılabilmek için, o dersten yarıyıl sonu notu olarak; yüksek lisans öğrencisinin en az CC (70), doktora öğrencisinin ise CB (75) notu almış olması gerekir. Öğrenciler; başarısız oldukları zorunlu derslere verildiği ilk yarıyıldan itibaren kayıt yaptırmak, dersin alındığı dönemde devam koşulunu sağlamayanlar ise devam etmek suretiyle dersi tekrarlamak ve başarmak zorundadır.

(2) Öğrenciler, başarısız oldukları seçmeli derslerin yerine isterlerse danışmanlarının ve ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile diğer seçmeli dersleri alabilir.

(3) Öğrenciler, genel not ortalamalarını yükseltmek amacıyla dersleri tekrarlayabilir veya seçmeli dersler yerine danışmanının kabul edilen başka seçmeli dersleri alabilir. Ancak bu durumda yarıyıl başında danışmanının, ilgili anabilim dalı başkanlığı aracılığıyla enstitüye bilgi vermesi zorunludur.

(4) Tekrar edilen ve not yükseltmek için alınan derslerde önceki başarı notu ne olursa olsun en son alınan not esas alınır.

Ders ve uygulamalara devam

MADDE 32 – (1) Öğrenciler derslere, uygulamalara ve sınavlara katılmak zorundadır. Devam zorunluluğu; o yarıyıldaki toplam eğitim-öğretim süresinin teorik dersler için % 70, uygulamalı dersler için % 80’dir.

(2) Öğrenciler; kayıtlı oldukları her türlü ders, uygulama, laboratuvar ve bunların gerektirdiği veya ilgili öğretim elemanının gerekli gördüğü sınav ve diğer çalışmalara katılmakla yükümlüdür. Öğrencilerin sorumlu oldukları sınavların, ödev, uygulama ve diğer çalışmaların sayısı ve başarı notuna katkısı, dönemin ilk iki haftası içinde ilgili dersin öğretim elemanınca öğrencilere duyurulur. Öğrencilerin devamı, ilgili öğretim elemanı tarafından izlenir ve devamsız öğrenciler ilgili dönemin son haftasında ilgili enstitü müdürlüğüne yazılı veya bilgisayar ortamında bildirilir. Devam şartını yerine getirmeyen öğrenciler final sınavına alınmaz.

(3) Rektörün onayı ile Üniversiteyi veya Türkiye’yi temsilen toplantı, spor, sanat ve benzeri faaliyetlere katılan öğrencilerin bu faaliyet günlerindeki devamsızlıkları dikkate alınmaz.

(4) Rapor ve disiplin cezasıyla uzaklaştırma dahil, hangi gerekçeyle olursa olsun, bir dersin devam yükümlülüğünü yerine getirmeyen öğrenci o dersten başarısız sayılır.

Derslerin kredi değeri

MADDE 33 – (1) Bir dersin kredi değeri, o dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile laboratuvar, uygulama, atölye, stüdyo ve benzeri saatlerin toplamının yarısından oluşur.

(2) Derslerinin kredi değerleri ve hangi derslerin kredisiz olacağı, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü kurulu kararı ile tespit edilir.

(3) Seminer, dönem projesi ve tez çalışması kredisizdir, ancak bu derslere ilgili kurul kararıyla ECTS kredisi verilebilir.

Sınavlar

MADDE 34 – (1) Sınavlar kısa süreli sınav (Quiz), ara sınavı, yarıyıl sonu sınavı ve mazeret sınavlarından oluşur. Bu sınavlar yazılı, sözlü veya hem yazılı hem sözlü, dönem ödevi ve/veya uygulamalı olarak yapılabilir. Yazılı sınav dışındaki sınavların türleri yarıyıl başında duyurulur. Sınav süreleri sınavın niteliğine göre ilgili öğretim elemanı tarafından belirlenir.

(2) Öğrenciler yarıyıl içi ara sınav ve çalışmalarından başka yarıyıl sonu sınavına tabi tutulur. Ara sınavların ve varsa laboratuvar ve benzeri derse bağlı çalışmaların, ödev, devam ve kısa süreli sınavların ortalamasının başarı notuna katkısı %40, yarıyıl sonu sınavının katkısı ise %60'tır. Ancak yukarıda belirtilen oranlar sabit kalmak koşulu ile kısa süreli sınav, ödev, proje çalışmalarının ve derse devam durumunun katkıları ilgili öğretim elemanı tarafından belirlenir.

(3) Herhangi bir sınavı girmeyen öğrenci, o sınav hakkını kullanmış ve o sınavdan başarısız olmuş sayılır. Ayrıca, öğrencilerin puanlamaya tabi tutulan yapmadıkları veya katılmadıkları ödev, seminer, panel gibi yarıyıl içi etkinlikler de aynı şekilde değerlendirilir.

(4) Yarıyıl içi sınavları ve derse bağlı diğer çalışmalar ile yarıyıl sonu sınav puanları 100 üzerinden verilir.

(5) Sınav tarihleri ve sınavlara ilişkin esaslar şunlardır:

a) Ara sınavı: Her ders için yarıyıldan, en az bir ara sınavı yapılır. Ara sınavlar akademik takvimde belirtilen tarihlerde yapılır. Aynı ders niteliğindeki proje dersi, bitirme çalışması ve seminer için ara sınav yapılmaz. Ayrıca bir ders içindeki projeler, ödevler, kısa süreli sınavlar, derse devam durumu, laboratuvar ve benzeri çalışmaların yarıyıl içi değerlendirmeleri en çok bir ara sınavı yerine sayılabilir. Puanlamaya yönelik her türlü etkinliğin ölçüm sonuçları, etkinliğin yapılma tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde ilan edilir.

b) Yarıyıl sonu sınavı: Yarıyıl sonu sınavları, akademik takvimde belirtilen tarihlerde yapılır. Ders kaydı yaptırarak devam şartlarını yerine getiren ve uygulamalarda başarılı olan öğrenciler bu sınavlara girebilir. Yarıyıl sonu sınavı, bilimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak hazırlanmış dönem ödevinin değerlendirilmesi şeklinde de olabilir.

c) Mazeret sınavı: Ara sınavlara ve yarıyıl sonu sınavlarına ilgili yönetim kurulunca kabul edilen haklı ve geçerli bir nedenle giremeyen öğrencilere açılan sınavdır.

ç) Kısa süreli sınav (Quiz): Yarıyıl içinde haberli veya habersiz olarak ders saati içinde yapılan sınavdır.

Sınav programları

MADDE 35 – (1) Sınav programları; kısa süreli sınavlar hariç, sınavlardan en az iki hafta önce ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlıkları tarafından tespit ve ilgili müdürlükler tarafından ilan edilir.

(2) Öğrenciler, sınava ilan edilen gün, saat ve yerde girmek ve öğrenci kimliklerini yanlarında bulundurmak zorundadır.

(3) Sınav günleri ve yerleri ilgili müdürlüğün bilgisi dışında değiştirilmez.

(4) Millî ve dinî bayramlar dışındaki Cumartesi ve Pazar günleri de sınav yapılabilir.

Sınav sonuçlarının ilanı

MADDE 36 – (1) Ara sınav sonuçları, akademik takvimde belirtilen tarihte dersi veren öğretim elemanı tarafından öğrenci bilgi sistemine girilerek ilan edilir.

(2) Yarıyıl içi ve yarıyıl sonu sınavı sonuçlarına göre öğrencilerin başarı durumları, akademik takvimde belirtilen tarihte dersi veren öğretim elemanı tarafından öğrenci bilgi sistemine girilerek ilan edilir.

Mazeret sınavları

MADDE 37 – (1) Ara sınavlara ve yarıyıl sonu sınavlarına giremeyen öğrenciler, mazeretlerini bildiren dilekçe ve belge ile sınav tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ilgili müdürlüğe başvurur. Mazeretleri ilgili yönetim kurulları tarafından kabul edilen öğrenciler sınav haklarını ilgili yönetim kurulunca belirlenen tarihler arasında kullanırlar. Mazeret sınavları için ikinci bir mazeret sınav hakkı verilmez.

Sınav sonucuna itiraz

MADDE 38 – (1) Öğrenciler sınav sonuçlarına, notların öğrenci bilgi sisteminde ilanından itibaren en geç beş iş günü içinde itiraz edebilir. İtiraz, ilgili müdürlüğe verilen bir dilekçe ile yapılır.

(2) İlgili öğretim elemanı tarafından yapılan inceleme sonucunda maddi hata tespit edilirse, bu hata ilgili yönetim kurulu kararı ile düzeltilir. Maddi hata olmadığı anlaşılırsa, durum ilgilinin dilekçesine öğretim elemanı tarafından işlenir ve sonuç ilgili öğrenciye yazıyla bildirilir.

(3) İtirazlar, öğrencinin itiraz dilekçesinin kabul tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılır.

Başarı notu

MADDE 39 – (1) Bir öğrencinin bir dersten sağlayacağı başarının ölçülmesinde, o derse ait yarıyıl içi değerlendirmelerden aldığı puanlar ile yarıyıl sonu sınavında aldığı puanlar dikkate alınır.

Başarı notunun hesaplanması

MADDE 40 – (1) Öğrencilerin başarı notunun hesaplanmasında bağlı değerlendirme sistemi kullanılır. Bu değerlendirmede, dersin öğretim elemanı; dersi alan öğrencilerin yarıyıl içi ve yarıyıl sonu sınavlarından aldıkları puanların istatistiksel sonuçlarını dikkate alır.

(2) Başarı notları ilan edildikten sonra itiraz veya başka bir nedenle yapılan değişiklikler, o dersin daha önce yapılmış olan istatistiksel dağılımına yansıtılmaz.

(3) Öğrencilerin derslerdeki başarı derecelerini belirlemede harfli sistem kullanılır. Bu amaçla kullanılan harf notları ve karşılıkları aşağıdaki şekilde tanımlanır:

<u>Harf Notu</u>	<u>Katsayı</u>	<u>Yüzdelik Not</u>
AA	4,00	90-100
BA	3,50	85-89
BB	3,00	80-84
CB	2,50	75-79
CC	2,00	70-74
DC	1,50	60-69
DD	1,00	50-59
FF	0,00	49 ve aşağısı

- (4) Yüksek lisans programlarında bir dersten başarılı olmak için başarı notunun en az CC (70) olması gerekir.
- (5) Doktora ve sanatta yeterlik programlarında bir dersten başarılı olmak için başarı notunun en az CB (75) olması gerekir.

Başarı notları dışındaki harfler

MADDE 41 – (1) Başarı notları harfleri dışında kullanılan diğer harf notları aşağıdaki şekilde tanımlanır:

a) I: Eksik notu (Incomplete), yarıyıl içinde başarılı olduğu halde ders için gerekli koşulları (devam hariç) tamamlayamayan öğrencilere verilir. Öğrenci, herhangi bir dersten I notu aldığı takdirde, notların akademik takvimde belirtilen en son ilan tarihinden itibaren iki hafta içinde eksikliklerini tamamlayarak bir not almak zorundadır. Bu süre ilgili yönetim kurulu kararı ile uzatılabilir. Aksi halde, I notu FF notu haline dönüştürülür.

b) E: E notu (Exempted), muafiyet sınavında başarılı olanlar ile yatay ve dikey geçiş ile gelenler ve daha önce başka bir yükseköğretim kurumunda okurken alınıp başarılı derslere verilir. E notları ortalama hesaplarına katılmaz.

c) NA: Devamsız notu, devam koşullarını yerine getiremeyen öğrencilere verilir. Değerlendirmelerde FF notu gibi işlem görür.

ç) S: Başarılı notu, tez çalışmalarında başarılı olan öğrencilere verilir. S notu ayrıca; kredisiz olarak alınan dönem projesi gibi dersler, alan, klinik ve laboratuvar çalışmaları ile seminerler için başarılı olma durumunda da kullanılır. S notu genel not ortalamasına katılmaz.

d) U: Başarısız notu, tez çalışmalarında başarısız olan öğrencilere verilir. U notu ayrıca; kredisiz olarak alınan dersler, alan, klinik ve laboratuvar çalışmaları ile seminerler için başarısız olma durumunda da kullanılır. U notu genel not ortalamasına katılmaz.

e) W: Dersten çekilme notu, derslerin başlamasından sonra danışmanın onayı ve ilgili yönetim kurulu kararıyla çekilinen dersler için verilir. Birinci sınıflar dersten çekilemez. Ara sınıf öğrencileri bir dönemde en çok iki dersten çekilebilir. W notu öğrencinin ortalamasına etki etmez. Öğrenci çekildiği dersi bir sonraki dönemde öncelikle almak zorundadır.

f) Kurum içi yatay geçiş ve öğrenci değişim programı ile gelen öğrencilerin aldıkları derslerin notları intibak yoluyla ve notlar dönüştürülerek değerlendirilir ve not ortalamasına dahil edilir.

g) Değerlendirme ve kredi denkleştirme işlemleri öncelikle ECTS'ye uygun olarak yapılır.

Not ortalamaları

MADDE 42 – (1) Öğrencilerin başarı durumu her yarıyıl sonunda not ortalamaları hesaplanarak bulunur. Bunlardan;

a) Yarıyıl not ortalaması (YNO); o yarıyıldaki kayıt olunan derslerin, her birinin kredi değeri ile o dersten alınan başarı notunun ağırlık katsayısının çarpımı ile elde edilen toplamın, o yarıyıldaki aldıkları tüm derslerin kredi değerleri toplamına bölünmesiyle çıkan sayıdır.

b) Genel not ortalaması (GNO); tüm yarıyıllarda kayıt olunan derslerin her birinin kredi değeri ile alınan başarı notunun ağırlık katsayısının çarpımı ile elde edilen toplamın, alınan tüm derslerin kredi değerleri toplamına bölünmesiyle çıkan sayıdır.

(2) Bölünme sonucunda virgülden sonraki iki hane hesaplanır ve virgülden sonraki üçüncü rakam beş veya daha fazla olduğunda bir üst sayıya tamamlanır.

(3) Tekrar edilen ve not yükseltmek için alınan derslerde önceki başarı notu ne olursa olsun en son alınan not esas alınır.

(4) Bilimsel hazırlık programında alınan bilimsel hazırlık derslerinin notları, lisansüstü not ortalamasına katılmaz.

Kopya

MADDE 43 – (1) Sınavlar ile proje, ödev, laboratuvar ve benzeri çalışmalarda kopya çektiği, kopya verdiği veya kopya çekilmesine yardım ettiği tespit edilen öğrenciye, dersin o biriminden FF notu verilir ve hakkında 13/1/1985 tarihli ve 18634 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğine göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 44 – (1) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Bu program toplam 21 krediden az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders, seminer çalışması ve tez çalışmasından oluşur. Bunlardan; lisansüstü eğitim öğrencilerinin ders döneminde hazırladıkları bilimsel bir konunun incelenip irdelenmesine dayanan, sözlü sunulup değerlendirilen ve yazılı bir metinden oluşan seminer çalışması ders döneminde yapılır. Öğrenci, en geç üçüncü yarıyılın başından itibaren her yarıyıl tez çalışmasına kayıt yaptırmak zorundadır. Seminer ve tez çalışması kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Öğrenci seminer çalışmasını seminerin verileceği yarıyılın ders kayıt formunda belirtir ve seminer dersi kaydını yapar.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok iki tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca dersler ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir.

Süre

MADDE 45 – (1) Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi; iki yarıyılı ders, iki yarıyılı da tez olmak üzere toplam dört yarıyıldır. Bu süre zarfında yüksek lisansını tamamlayamayan öğrenciler daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(2) Öğrenci başarısız olduğu dersleri, üçüncü ve/veya dördüncü yarıyıllarda tekrar alır.

(3) Dört yarıyıl sonunda kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya genel not ortalamasını tutturamayan öğrenci daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(4) Kredili derslerini ve seminer çalışmasını başarıyla bitiren, ancak tez çalışmasını dördüncü yarıyıl sonuna kadar tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen bir öğrenciye, danışmanının ve ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile tezini jüri önünde savunması için en fazla iki yarıyıl ek süre verilebilir. Bu süre zarfında yüksek lisansını tamamlayamayan öğrenciler daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Tez danışmanı atanması

MADDE 46 – (1) Tez danışmanı, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak, en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır.

(2) Tez danışmanı; öğretim üyeleri, zorunlu hallerde doktoralı öğretim görevlileri, anasanat dalında ise nitelikleri Senato tarafından belirlenen öğretim görevlileri arasından seçilir.

(3) Tez çalışması niteliğinin birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile ikinci danışman atanabilir. Yurtiçi ve yurtdışındaki diğer üniversitelerle birlikte yürütülen programlarda, diğer üniversite tarafından atanan danışman da ikinci danışman olarak kabul edilir.

(4) Öğrencinin talebi, ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun gerekçeli önerisi, mevcut danışmanının görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değişikliği yapılabilir.

(5) Danışmanın emeklilik, başka göreve atanma, hastalık veya diğer nedenlerle çekilme talebi olması ya da anabilim dalı başkanlığının danışmanlık görevini yerine getiremediğine veya getiremediğine ilişkin gerekçeli görüşünü enstitüye bildirmesi halinde öğrenciye yeni danışman atanır.

(6) Öğrencinin alacağı derslerin belirlenmesi ve ders kayıtları danışmanları tarafından yapılır. Danışman atanıncaya kadar danışmanlık görevi ilgili anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından yürütülür.

(7) Danışmanın izin, hastalık, yurt dışı seyahat ve benzeri nedenlerle mazereti olması halinde; süresinde onaylanması gereken belgeler, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanınca onaylanır ve söz konusu belgeler süresi içinde enstitüye teslim edilir.

(8) Enstitü anabilim dalı başkanlığı, en geç derslerin tamamlanmasını izleyen yarıyılın başında, ders kayıt haftası içerisinde, öğrencinin danışmanı ile birlikte hazırladığı tez konusunu ve tez programını ilgili anabilim/anasanat dalı kurul kararı ile enstitüye önerir. Tez konusu enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Tez konusu değişikliğinde de aynı yöntem izlenir.

(9) Danışmanı, öğrencinin tezi ile ilgili araştırma ve çalışma aşamalarını içeren bir program düzenler. Danışman, tez çalışmasını bu programın her aşaması sonunda yapacağı sınamalarda gelişme raporu ile değerlendirir ve tezin başarılı veya başarısız olduğuna karar vererek Müdürlüğe bildirir.

Seminer dersi

MADDE 47 – (1) Tezli yüksek lisans programında yer alan seminer dersi, anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından her yarıyıl başında açılır. Öğrenci en erken ikinci yarıyılın başında seminer dersine kayıt yaptırmak, aynı dönem içerisinde semineri sunmak ve teslim etmek zorundadır.

(2) Seminer sunumunun tarihi anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından ilan edilir. Seminer sunumu görevli öğretim üyesinin denetiminde yapılır ve dinleyicilere açıktır.

(3) Seminer bitiminde sonuç başarılı ise S, başarısız ise U notu verilir. Seminer sonucu akademik takvimde belirtilen tarihte otomasyon sistemine girilir ve seminer çalışmasının bir kopyası ve PDF formatında CD'si, değerlendirme sonucu ile birlikte enstitüye teslim edilir. Seminer çalışmasının yazımında Senato tarafından hazırlanan tez yazım kılavuzundaki esaslara uyulur.

(4) Başarısız olan öğrenci seminer dersini bir sonraki dönem tekrar alır.

(5) Seminer dersinden dördüncü yarıyıl sonuna kadar başarılı olamayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 48 – (1) Tezli yüksek lisans programındaki bir öğrenci elde ettiği sonuçları Senato tarafından kabul edilen tez yazım kılavuzundaki esaslara uygun bir biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Yüksek lisans tez jürisi, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı ve en az biri yükseköğretim kurumu içindeki başka bir yakın anabilim/anasanat dalından veya başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere üç veya beş kişiden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz. Biri başka bir anabilim/anasanat dalından olmak üzere iki yedek üye de

seçilir. Anabilim/anasanat dalı tez jürisi önerisi ile birlikte tez sınavı tarihi önerisini de bildirir. Enstitü tez jürisi ile birlikte anabilim/anasanat dalı önerisini de dikkate alarak sınav tarihini belirler. Tezin jüri üyelerine teslim tarihinden sonraki ilk on gün sınav yapılır.

(3) Öğrenci jüri üyesi sayısının bir fazlası kadar hazırladığı tezini, danışmanın yazısı ekinde anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla ilgili enstitü müdürlüğüne sunar. Enstitü tezi sınav tarihini de bildiren yazı ekinde jüri üyelerine teslim eder. Jüri üyeleri, kendilerine bildirilen tarihte tez danışmanın koordinatörlüğünde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Sınav 55-90 dakika sürer ve dinleyicilere açık olarak yapılır.

(4) Geçerli bir mazeret nedeniyle jürinin toplanamaması halinde, toplanamama nedenleri, tez danışmanı tarafından aynı gün yazılı olarak anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitüye bildirilir. Yeni tez savunma sınavı tarihi, sınavın yapılamadığı tarihi izleyen bir aylık süreyi geçmemek üzere, danışmanın önerisi de dikkate alınarak enstitü tarafından belirlenir ve jüri üyelerine ve öğrenciyeye yazılı olarak bildirilir.

(5) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Ret, düzeltme ve kabul kararları enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca, tez sınavını izleyen üç gün içinde gerekçeleri ile birlikte ilgili enstitüye bildirilir. Kabul kararı salt çoğunlukla verilmişse olumsuz oy kullanan üyenin/üyelerin gerekçeleri tutanağa eklenir. Tezi reddedilen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(6) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini danışmanına ve jüri üyelerine yeniden teslim eder. Danışman yeni sınav tarihini, anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalı ile önceden enstitüye bildirir. Sınav, tezin jüri üyelerine teslim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde yapılır. Öğrenci tezini belirlenen tarihte aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(7) Kabul edilmiş olan tez ve seminer tamamen veya kısmen enstitü tarafından yurt içinde veya yurt dışında yayımlanabilir. Tez ve seminer, enstitünün yazılı izni olmadan hiçbir kişi ve kuruluş tarafından tamamen ya da kısmen yayımlanamaz.

Yüksek lisans diploması

MADDE 49 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az jüri üyesi sayısının iki fazlası kadar kopyasını ve tezin tamamının PDF formatında üç adet elektronik kopyası ile Türkçe ve anabilim/anasanat dalı başkanlığınca kabul edilmiş bir yabancı dilde özetlerini içeren üç adet word formatında elektronik kopyasını ve enstitü tarafından istenen diğer belgeleri tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan tezli yüksek lisans öğrencisine, yüksek lisans diploması verilir.

(2) Sınav tarihinden itibaren bir ay içinde tezini teslim edemeyen öğrenci, bir hafta içinde geçerli mazeretini bildiren bir dilekçe ile ilgili enstitüye başvurarak ek süre talep edebilir. Süresinde müracaat eden ve mazereti kabul edilen öğrenciyeye en çok bir ay ek süre verilir. Bu süre sonunda da tezini teslim etmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

(4) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak yüksek lisans programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

(5) Yukarıdaki şartları yerine getirmeyen öğrencilere, bunları yerine getirene kadar belge ve diploma verilmmez.

(6) Diplomalara hazırlanmaya kadar öğrenciyeye diplomasını alırken iade etmek üzere geçici mezuniyet belgesi verilebilir.

(7) Diplomanın kaybı halinde bir defaya mahsus olmak üzere diploma yerine geçecek, diplomanın kaybindan dolayı düzenlendiği belirtilen ve diploma bilgileri bulunan bir belge verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 50 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı; öğrenciyeye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Bu program; toplam 30 krediden az ve 45 krediden fazla olmamak üzere en az on ders ve dönem projesi dersinden oluşur.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üç tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla lisans derslerinden seçilebilir. Öğrenci, danışmanın ve anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile diğer üniversitelerden ve/veya Üniversitedeki diğer enstitülerden de dersler alabilir.

Süre

MADDE 51 – (1) Tezsiz yüksek lisans ve tezsiz ikinci öğretim yüksek lisans programını tamamlama süresi en fazla altı yarıyıldır. Altı yarıyıl sonunda kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayamayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Danışman atanması

MADDE 52 – (1) Danışman, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak, en geç birinci yarıyılın sonuna kadar anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır.

(2) Danışman; öğretim üyeleri, zorunlu hallerde doktoralı öğretim görevlileri, anasanat dalında ise nitelikleri Senato tarafından belirlenen öğretim görevlileri arasından seçilir.

(3) Öğrencinin talebi, ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun gerekçeli önerisi, mevcut danışmanın görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değişikliği yapılabilir.

(4) Danışmanın emeklilik, başka göreve atanma, hastalık veya diğer nedenlerle çekilme talebi olması ya da anabilim dalı başkanlığının danışmanlık görevini yerine getiremediğine veya getiremediğine ilişkin gerekçeli görüşünü enstitüye bildirmesi halinde öğrenciye yeni danışman atanır.

(5) Öğrencinin alacağı derslerin belirlenmesi ve ders kayıtları danışmanları tarafından yapılır. Danışman atanıncaya kadar danışmanlık görevi ilgili anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından yürütülür.

(6) Danışmanın izin, hastalık, yurt dışı seyahat ve benzeri nedenlerle mazereti olması halinde; süresinde onaylanması gereken belgeler, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanıca onaylanır ve söz konusu belgeler süresi içinde enstitüye teslim edilir.

Dönem projesi

MADDE 53 – (1) Dönem projesi dersi kredisizdir. Dönem projesi dersi en erken ikinci yarıyılın başında alınır. Öğrenci, dönem projesi dersine alındığı yarıyılta kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda ilgili enstitünün Senato tarafından kabul edilen tez yazım kılavuzuna uygun biçimde yazılı bir rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Raporu başarısız bulunan öğrenci, izleyen yarıyıl/yarıyıllarda dönem projesi dersine yeniden kayıt yaptırmak ve bu yarıyıl/yarıyıllar sonunda da ilgili enstitünün tez yazım kılavuzuna uygun biçimde dönem projesine ilişkin yeni bir yazılı rapor vermek zorundadır.

(2) Kabul edilmiş olan dönem projesi tamamen veya kısmen enstitü tarafından yurt içinde veya yurt dışında yayımlanabilir. Dönem projesi, enstitünün yazılı izni olmadan hiçbir kişi ve kuruluş tarafından tamamen ya da kısmen yayımlanamaz.

Tezsiz yüksek lisans programında diploma

MADDE 54 – (1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan tezsiz yüksek lisans öğrencisine yüksek lisans diploması verilir.

(2) Yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

(3) Yukarıdaki şartları yerine getirmeyen öğrencilere, bunları yerine getirene kadar belge ve diploma verilmez.

(4) Diplomalar hazırlanıncaya kadar öğrenciye diplomasını alırken iade etmek üzere geçici mezuniyet belgesi verilebilir.

(5) Diplomanın kaybı halinde bir defaya mahsus olmak üzere diploma yerine geçecek, diplomanın kaybindan dolayı düzenlendiği belirtilen ve diploma bilgileri bulunan bir belge verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Doktora Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 55 – (1) Doktora programının amacı; öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin;

- a) Bilime yenilik getirme,
  - b) Yeni bir bilimsel yöntem geliştirme,
  - c) Bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama
- niteliklerinden birini yerine getirmesi gerekir.

(2) Doktora programı; yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için, toplam 21 krediden az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur. Bu derslerin en çok iki tanesi yüksek lisans öğrenimi sırasında alınmamış olmak koşuluyla yüksek lisans derslerinden seçilebilir. Seminer çalışması ve tez çalışması kredisizdir. Doktora programı derslerini tamamlama süresi bu öğrenciler için en çok dört yarıyıldır.

(3) Doktora programı; lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için, toplam 42 krediden az olmamak koşuluyla en az ondört adet ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur. Tez çalışması kredisizdir. Bu öğrenciler için doktora programı derslerini tamamlama süresi en çok altı yarıyıldır. Bu süre zarfında doktora derslerini tamamlayamayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlanılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(4) Doktora dersleri, ilgili danışmanın önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden ve/veya Üniversitedeki diğer enstitülerden de seçilebilir.

(5) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(6) Doktora programları yurt içi ve yurt dışı birleştirilmiş ve ortak doktora programları şeklinde de düzenlenebilir. Bu durumda yurt içi ile ilgili programlar, 22/2/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarının Yurtiçindeki Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Senato tarafından belirlenen esaslara göre yürütülür.

Süre

MADDE 56 – (1) Doktora programını tamamlama süresi; yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için en az altı, en fazla sekiz, lisans derecesi ile kabul edilenler için en az sekiz, en fazla on yarıyıldır. Bu süre zarfında doktora programını tamamlayamayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(2) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen sürede tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen bir öğrenciye, danışmanın ve ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile tezini jüri önünde savunması için en fazla dört yarıyıl ek süre verilebilir. Bu süre zarfında yüksek lisansını tamamlayamayan öğrenciler, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Tez danışmanı atanması

MADDE 57 – (1) Tez danışmanı, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak, en geç üçüncü yarıyılın başına kadar anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır.

(2) Tez danışmanı, öğretim üyeleri arasından seçilir.

(3) Tez çalışması niteliğinin birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile ikinci danışman atanabilir. İkinci tez danışmanının doktora derecesine sahip olması gerekir. Yurtiçi ve yurtdışındaki diğer üniversitelerle birlikte yürütülen programlarda, diğer üniversite tarafından atanan danışman da ikinci danışman olarak kabul edilir.

(4) Öğrencinin talebi, ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun gerekçeli önerisi, mevcut danışmanın görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değişikliği yapılabilir.

(5) Danışmanın emeklilik, başka göreve atanma, hastalık veya diğer nedenlerle çekilme talebi olması ya da anabilim dalı başkanlığının danışmanlık görevini yerine getiremediğine veya getiremediğine ilişkin gerekçeli görüşünü enstitüye bildirmesi halinde öğrenciye yeni danışman atanır.

(6) Öğrencinin alacağı derslerin belirlenmesi ve ders kayıtları danışmanları tarafından yapılır. Danışman atanıncaya kadar danışmanlık görevi ilgili anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından yürütülür.

(7) Danışmanın izin, hastalık, yurt dışı seyahat ve benzeri nedenlerle mazereti olması halinde; süresinde onaylanması gereken belgeler, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanınca onaylanır ve söz konusu belgeler süresi içinde enstitüye teslim edilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 58 – (1) Yeterlik sınavının amacı; öğrencinin temel konular ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları yılda iki kez yapılır.

(2) Öğrenciler yeterlik sınavına Şubat ve Haziran aylarında enstitü kurulunun belirlediği tarihlerde girer. Ancak yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en erken ikinci, en geç beşinci yarıyılın sonuna kadar, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en erken beşinci, en geç yedinci yarıyılın sonunda yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(3) Yeterlik sınavları, enstitü anabilim dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan ve iki yıl görev yapan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurabilir.

(4) Yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Doktora yeterlik komitesi, sınav jüri önerileri ve öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Olumsuz oy kullanan üyenin/üyelerin gerekçelerini tutanağa eklemeleri gerekir.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki yarıyıldaki tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(6) Doktora yeterlik komitesi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, yeterlik sınavından sonra da fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Fazladan alınacak dersi/dersleri en çok iki yarıyıl içinde başarıyla tamamlayamayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(7) Lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci, en geç dördüncü yarıyıldan başlamak üzere tezli veya varsa tezsiz yüksek lisans programına geçebilir. Tezli yüksek lisans programındaki seminer dersinden dördüncü yarıyıldaki başarılı olunması ve yüksek lisans tezinin de bunu takip eden iki yarıyıl içinde verilmesi zorunludur. Lisans dereceli doktora programında üç yarıyıldan fazla okumuş öğrenci program değiştiremez.

Tez izleme komitesi

MADDE 59 – (1) Yeterlik sınavında başarılı olan öğrenci için ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede danışmandan başka ilgili enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 60 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde dinleyicilere açık şekilde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az onbeş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul veya reddine salt çoğunlukla karar verir. Olumsuz oy kullanan üyenin, gerekçelerini de bildirmesi gerekir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez önerisini izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye gerekçeyi de içeren tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren bir öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(4) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 61 – (1) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Senato tarafından kabul edilen tez yazım kılavuzundaki esaslara uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Doktora tez jürisi, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az biri başka bir yükseköğretim kurumunun öğretim üyesi olmak üzere beş kişiden oluşur. Doktora tez jürisi kurulurken birisi başka yükseköğretim kurumu öğretim üyesi olmak üzere iki yedek üye de belirlenir. Anabilim dalı tez jürisi önerisi ile birlikte tez sınavı tarihi önerisini de bildirir. Enstitü tez jürisi ile birlikte anabilim dalı önerisini de dikkate alarak sınav tarihini belirler. Tezin jüri üyelerine teslim tarihinden sonraki ilk on gün sınav yapılmaz.

(3) Öğrenci jüri üyesi sayısının bir fazlası kadar hazırladığı tezini, danışmanın yazısı ekinde anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitü müdürlüğüne sunar. Enstitü tezi, sınav tarihini de bildiren yazı ekinde jüri üyelerine teslim eder. Jüri üyeleri, kendilerine bildirilen tarihte tez izleme komitesi başkanının başkanlığında toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır ve tez için kabul, red veya düzeltme kararı verir.

(4) Geçerli bir mazeret nedeniyle jürinin toplanamaması halinde, jüri başkanı tarafından toplanamama nedenleri, aynı gün yazılı olarak anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitüye bildirilir. Yeni tez savunma sınavı tarihi, sınavın yapılamadığı tarihi izleyen bir aylık süreyi geçmemek üzere, danışmanın önerisi de dikkate alınarak enstitü tarafından belirlenir ve jüri üyelerine ve öğrenciye yazılı olarak bildirilir.

(5) Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Sınav 55-90 dakika sürer ve dinleyicilere açık olarak yapılır. Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak tez hakkında salt çoğunlukla kabul, red veya düzeltme kararı verir. Red, düzeltme ve salt çoğunlukla kabul durumlarında olumsuz oy kullanan üye/üyeler gerekçelerini ilgili tutanağa eklemek zorundadır. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi reddedilen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(6) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak tezini tez izleme komitesi başkanına ve jüri üyelerine yeniden teslim eder. Tez izleme komitesi başkanı yeni sınav tarihini anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalı ile önceden enstitüye bildirir. Sınav en geç bir ay içinde yapılır. Öğrenci tezini belirlenen tarihte aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(7) Kabul edilmiş olan tez ve seminer çalışması tamamen veya kısmen enstitü tarafından yurt içinde veya yurt dışında yayımlanabilir. Tez ve seminer çalışması, enstitünün yazılı izni olmadan hiçbir kişi ve kuruluş tarafından tamamen ya da kısmen yayımlanamaz.

Doktora diploması

MADDE 62 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, doktora tezinin ciltlenmiş en az jüri üyesi sayısının iki fazlası kadar kopyasını ve tezin tamamının PDF formatında üç adet elektronik kopyası ile Türkçe ve anabilim/anasanat dalı başkanlığınca kabul edilmiş bir yabancı dilde özetlerini içeren üç adet word formatında elektronik kopyasını ve enstitü tarafından istenen diğer belgeleri tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan doktora öğrencisine doktora diploması verilir.

(2) Sınav tarihinden itibaren bir ay içinde tezini teslim edemeyen öğrenci, bir hafta içinde geçerli mazeretini bildiren bir dilekçe ile ilgili enstitüye başvurarak ek süre talep edebilir. Süresinde müracaat eden ve mazereti kabul edilen öğrenciye en çok bir ay ek süre verilir. Bu süre sonunda da tezini teslim etmeyen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(3) Doktora diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

(4) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak doktora programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

(5) Yukarıdaki şartları yerine getirmeyen öğrencilere, bunları yerine getirene kadar belge ve diploma verilmez.

(6) Diplomalar hazırlanmaya kadar öğrenciye diplomasını alırken iade etmek üzere geçici mezuniyet belgesi verilebilir.

(7) Diplomanın kaybı halinde bir defaya mahsus olmak üzere diploma yerine geçecek, diplomanın kaybindan dolayı düzenlendiği belirtilen ve diploma bilgileri bulunan bir belge verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sanatta Yeterlik Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 63 – (1) Sanatta yeterlik çalışması; özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan bir yükseköğretim programıdır.

(2) Sanatta yeterlik programı; yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için, toplam 21 krediden az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders ve uygulamalar ile tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalardan oluşur. Sanatta yeterlik programı derslerini tamamlama süresi bu öğrenciler için en çok dört yarıyıldır.

(3) Sanatta yeterlik programı; lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için, toplam 42 krediden az olmamak koşuluyla en az on dört adet ders ve uygulamalar ile tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalardan oluşur. Sanatta yeterlik programı derslerini tamamlama süresi bu öğrenciler için en çok altı yarıyıldır.

(4) Sanatta yeterlik programı dersleri, ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden ve/veya Üniversitedeki diğer enstitülerden de seçilebilir.

(5) Lisans dersleri, ders yüküne ve sanatta yeterlik çalışması kredisine sayılmaz.

(6) Sanatta yeterlik programları yurtiçi ve yurtdışı birleştirilmiş sanatta yeterlik programları şeklinde de düzenlenebilir. Bu durumda yurt içi ile ilgili programlar, Yükseköğretim Kurumlarının Yurtiçindeki Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik hükümlerine ve Senato tarafından belirlenen esaslara göre yürütülür.

Süre

MADDE 64 – (1) Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi; yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için en az altı, en fazla sekiz, lisans derecesi ile kabul edilenler için en az sekiz, en fazla on yarıyıldır. Bu süre zarfında sanatta yeterlik programını tamamlayamayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(2) Kredili derslerini ve uygulamalarını başarı ile bitiren, ancak tez veya sergi veya proje çalışmasını birinci fıkrada belirtilen süre sonuna kadar tamamlayamadığı için sınava giremeyen bir öğrenciye; ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile tezini, sergi veya proje çalışmasını jüri önünde savunması için en fazla dört yarıyıl ek süre verilebilir. Bu süre sonunda da tezini veya proje çalışmasını jüri önünde savunmayan öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Danışman atanması

MADDE 65 – (1) Danışman, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak, en geç dördüncü yarıyılın sonuna kadar anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır.

(2) Danışman, öğretim üyeleri veya nitelikleri ilgili Senatoca belirlenen öğretim görevlileri arasından seçilir.

(3) Tez çalışması niteliğinin birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile ikinci danışman atanabilir. Yurt içi ve yurt dışındaki diğer üniversitelerle birlikte yürütülen programlarda, diğer üniversite tarafından atanan danışman da ikinci danışman olarak kabul edilir.

(4) Öğrencinin talebi, ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun gerekçeli önerisi, mevcut danışmanın görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değişikliği yapılabilir.

(5) Danışmanın emeklilik, başka göreve atanma, hastalık veya diğer nedenlerle çekilme talebi olması ya da anabilim dalı başkanlığının danışmanlık görevini yerine getiremediğine veya getiremediğine ilişkin gerekçeli görüşünü enstitüye bildirmesi halinde öğrenciye yeni danışman atanır.

(6) Öğrencinin alacağı derslerin belirlenmesi ve ders kayıtları danışmanları tarafından yapılır. Danışman atanmaya kadar danışmanlık görevi ilgili anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından yürütülür.

(7) Danışmanın izin, hastalık, yurt dışı seyahat ve benzeri nedenlerle mazereti olması halinde; süresinde onaylanması gereken belgeler, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanınca onaylanır ve söz konusu belgeler süresi içinde enstitüye teslim edilir.

Sanatta yeterlik çalışmasının sonuçlanması

MADDE 66 – (1) Tez hazırlayan bir öğrenci elde ettiği sonuçları, sergi veya proje hazırlayan bir öğrenci ise çalışmasını açıklayan ve belgeleyen bir metni Senato tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve ayrıca tezini, sergisini veya projesini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Jüri, ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin danışmanı ve en az ikisi başka yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeleri olmak üzere beş kişiden oluşur. Sanatta yeterlik jürisi kurulurken birisi başka yükseköğretim kurumu öğretim üyesi olmak üzere iki yedek üye de belirlenir. Anasanat dalı sanatta yeterlik jürisi önerisi ile birlikte tez sınavı tarihi önerisini de bildirir. Enstitü tez jürisi ile birlikte anasanat dalı önerisini de dikkate alarak sınav tarihini belirler. Tezin veya sanatta yeterlik çalışmasının jüri üyelerine teslim tarihinden sonraki ilk on gün sınav yapılmaz.

(3) Öğrenci jüri üyesi sayısının bir fazlası kadar hazırladığı sanatta yeterlik çalışmasını veya tezini, danışmanın yazısı ekinde anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitü müdürlüğüne sunar. Enstitü sanatta yeterlik çalışmasını veya tezini, sınav tarihini de bildiren yazı ekinde jüri üyelerine teslim eder. Jüri üyeleri, kendilerine bildirilen tarihte jüri başkanının başkanlığında toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır ve tez için kabul, ret veya düzeltme kararı verir.

(4) Geçerli bir mazeret nedeniyle jürinin toplanamaması halinde, jüri başkanı tarafından toplanamama nedenleri, aynı gün yazılı olarak anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitüye bildirilir. Yeni tez savunma sınavı tarihi, sınavın yapılamadığı tarihi izleyen bir aylık süreyi geçmemek üzere, danışmanın önerisi de dikkate alınarak enstitü tarafından belirlenir ve jüri üyelerine ve öğrenciye yazılı olarak bildirilir.

(5) Sanatta yeterlik çalışması sınavı, sanatta yeterlik çalışmasının/tezinin sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Sınav 55-90 dakika sürer ve dinleyicilere açık olarak yapılır. Sanatta yeterlik çalışması sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak sanatta yeterlik çalışması hakkında salt çoğunlukla kabul, red veya düzeltme kararı verir. Red, düzeltme ve salt çoğunlukla kabul durumlarında olumsuz oy kullanan üye/üyeler gerekçelerini ilgili tutanağa eklemek zorundadır. Bu karar, enstitü anasanat dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Sanatta yeterlik çalışması/tezi reddedilen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(6) Sanatta yeterlik çalışması/tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak sanatta yeterlik çalışmasını veya tezini jüri üyelerine yeniden teslim eder. Jüri başkanı yeni sınav tarihini anasanat dalı başkanlığı kanalı ile önceden enstitüye bildirir. Sınav en geç bir ay içinde yapılır. Öğrenci tezini belirlenen tarihte aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da sanatta yeterlik çalışması veya tezi kabul edilmeyen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.”

(7) Kabul edilmiş olan sanatta yeterlik çalışması veya tez tamamen veya kısmen enstitü tarafından yurt içinde veya yurt dışında yayımlanabilir. Sanatta yeterlik çalışması veya tez enstitünün yazılı izni olmadan hiçbir kişi ve kuruluş tarafından tamamen ya da kısmen yayımlanamaz.

Sanatta yeterlik diploması

MADDE 67 – (1) Sanatta yeterlik sınavından başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, sanatta yeterlik çalışmasının veya tezinin ciltlenmiş en az jüri üyesi sayısının iki fazlası kadar kopyasını ve sanatta yeterlik çalışmasının tamamının PDF formatında üç adet elektronik kopyası ile Türkçe ve yabancı dilde özetlerini içeren üç adet elektronik kopyasını, sanatta yeterlik sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve sanatta yeterlik çalışması veya tezi şekli yönünden uygun bulunan öğrenci sanatta yeterlik diploması almaya hak kazanır.

2) Sınav tarihinden itibaren bir ay içinde sanatta yeterlik çalışmasını teslim edemeyen öğrenci, bir hafta içinde geçerli mazeretini bildiren bir dilekçe ile ilgili enstitüye başvurarak ek süre talep edebilir. Süresinde müracaat eden ve mazereti kabul edilen öğrenciye en çok bir ay ek süre verilir. Bu süre sonunda da sanatta yeterlik çalışmasını teslim etmeyen öğrenci, daha sonra ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

(3) Sanatta yeterlik diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anasanat dalındaki programın onaylanmış adı ve alanı bulunur.

(4) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak sanatta yeterlik programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

(5) Yukarıdaki şartları yerine getirmeyen öğrencilere, bunları yerine getirene kadar belge ve diploma verilmmez.

(6) Diplomalara hazırlanmaya kadar öğrenciye diplomasını alırken iade etmek üzere geçici mezuniyet belgesi verilebilir.

(7) Diplomanın kaybı halinde bir defaya mahsus olmak üzere diploma yerine geçecek, diplomanın kaybindan dolayı düzenlendiği belirtilen ve diploma bilgileri bulunan bir belge verilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM
Ortaöğretim Alan Öğretmenliği
Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç

MADDE 68 – (1) Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programının amacı; Yükseköğretim Kurulunun belirlediği ilgili alanlarda lisans diploması almış öğrencileri, lisans diploması almış oldukları programla ilgili ortaöğretim alanında öğretmen olarak yetiştirmek ve mesleki gelişimlerini sağlamaktır.

Öğrenci kabulü ve diğer işlemler

MADDE 69 – (1) Öğrenci kabulü ve diğer işlemler, Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen usul ve esaslara uygun olmak kaydıyla, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre yapılır.

Süre

MADDE 70 – (1) Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programı en az iki en fazla dört yarıyıldır.

ONUNCU BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Mazeretler

MADDE 71 – (1) Aşağıda belirtilen haklı ve geçerli bir nedenle mazeret beyan eden öğrenciler, mazeretlerinin bitiş tarihinden itibaren en geç beş iş günü içinde ilgili enstitü müdürlüğüne başvurmak zorundadır. Bu süre içerisinde bildirilmeyen mazeretler kabul edilmez. Haklı ve geçerli mazeretler şunlardır:

- a) Sağlık kuruluşlarından alınan sağlık raporu ile belgelenmiş ve ilgili yönetim kurulunca kabul edilmiş olan sağlıkla ilgili mazeretinin olması,
- b) 2547 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinin üçüncü paragrafı uyarınca, eğitim-öğretimin aksamaması sonucunu doğuracak olaylar nedeniyle öğrenime Üniversite tarafından ara verilmiş olması,
- c) Mazeretini belgelendirmek şartı ile doğal afetler nedeniyle öğrencinin öğrenimine ara vermek zorunda kalmış olması,
- ç) Anne, baba, kardeş, eş ve çocuğunun ölümü veya bunlardan birinin ağır hastalığı halinde bakacak başka bir kimsenin bulunmaması sebebiyle öğrencinin öğrenimine ara vermek zorunda kaldığını belgelendirmesi ve mazeretinin ilgili yönetim kurulunca kabul edilmiş olması,
- d) Ekonomik nedenlerle ilgili yönetim kurulunca izinli sayılarak, öğrencinin eğitim-öğretimine ara vermiş olması,
- e) Öğrencinin tutukluluk hali,
- f) Genel hükümlere göre kesinleşmiş bir mahkumiyet hali veya Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre yükseköğretim kurumundan süreli uzaklaştırma veya çıkarma cezası dışındaki hallerin bulunması,
- g) Öğrencinin tecil hakkını kaybetmesi veya tecilinin kaldırılması suretiyle askere gitmesi,
- ğ) Enstitü yönetim kurulunun kabul edeceği diğer hallerin ortaya çıkması.

Kayıt dondurma ve izinli sayılma

MADDE 72 – (1) Öğrencinin haklı ve geçerli nedenlerle eğitim-öğretim yılı başlangıcından itibaren en geç otuz gün içerisinde müracaat etmesi halinde ilgili yönetim kurulu kararıyla bir defada en çok iki yarıyıl olmak üzere azami dört yarıyıl kaydı dondurulur ve bu süre içinde izinli sayılır.

(2) Öğrenci kayıt dondurma isteğini yazılı olarak doğrudan ilgili enstitü müdürlüğüne yapar. Kayıt dondurma talebinde bulunan öğrenci dilekçesine kayıt dondurma nedenine ilişkin belgeleri ekler.

(3) Kayıt dondurmayı gerekli kılan zorunlu bir sebebin yarıyıl içinde meydana gelmesi halinde, öğrenci o yarıyılın başından itibaren kaydını dondurmuş sayılır.

(4) Kayıt dondurma isteğinde bulunan öğrenci mali yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır. Mali yükümlülüklerini yerine getirmeyen öğrencinin kaydı dondurulmaz.

(5) İlgili yönetim kurulu kararında öğrencinin kesin kayıt dondurma süresi belirtilir.

(6) Genel hükümlere göre kesinleşmiş bir mahkumiyet hali olan veya Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğine göre yükseköğretim kurumundan süreli uzaklaştırma ya da çıkarma cezası alan öğrencilerin kaydı dondurulmaz.

(7) Kayıt dondurma isteği kabul edilen öğrenciler bu süre içinde öğrenim faaliyetlerine katılamaz, döneminin ara sınav ve yarıyıl sonu sınavlarına giremez. Bu süre öğretim süresinden sayılmaz.

(8) Kayıt donduran öğrenciler, sürenin bitiminde kayıtlarını yaptırarak kaldıkları yerden öğrenimlerine devam eder.

(9) Sağlık raporu ile izin alan öğrenciler, izin süreleri dolmadan öğrenimlerine devam etmek istemeleri halinde, sağlık durumlarının düzeldiğini yine sağlık raporuyla belgeler.

(10) İki yarıyıl kayıt dondurmuş öğrencilerin, ilk yarıyıl sonunda öğrenimlerine devam etmek istemeleri halinde, İngilizce hazırlık sınıftakiler hariç, bir dilekçe ile ilgili enstitü müdürlüğüne başvurmaları gerekir.

Kayıt silme

MADDE 73 – (1) Aşağıda belirtilen hallerde ilgili yönetim kurulu kararı ile öğrencinin kaydı silinir:

- a) İlgili mevzuat hükümlerine göre yükseköğretim kurumundan çıkarılma cezası almış olmak,
- b) Sağlık raporu ile belgelenen ruhsal hastalıklar nedeniyle öğrenimine devam edemeyeceği anlaşılmış olmak,
- c) Herhangi bir nedenle başka bir yükseköğretim kurumuna geçiş yapmış olmak,
- ç) Kesin kayıt işleminin usulüne uygun yapılmadığının veya kesin kayıt hakkı kazanılmadığının anlaşılması

nedeniyle kayıt işleminin iptal edilmesi,

d) 2547 sayılı Kanunda belirtilen diğer hallerin ortaya çıkması.

(2) Kaydı silinen öğrencilerin eğitim-öğretim ücretleri iade edilmez.

(3) Posta yoluyla kayıt sildirme işlemi yapılmaz. Kayıt sildirmek için öğrencinin kendisinin yazılı müracaatı gerekir.

(4) Kaydı silinen öğrencilere, talepleri halinde enstitüde izledikleri dersleri ve aldıkları notları belirten belge verilir.

(5) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belirtilen azami sürelerde yüksek lisans ve doktora programlarını başarı ile tamamlayamayanlar, ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmadan öğrencilik statüleri devam eder.

Tebliğat ve adres bildirme

MADDE 74 – (1) Öğrencileri doğrudan ilgilendiren tebliğatlar, öğrencilerin kayıt sırasında bildirdikleri adrese iadeli-taahhütlü olarak, tüm öğrencileri ilgilendiren genel nitelikteki duyurular ise elektronik posta, ilan panolarında veya Üniversitenin web sitesinde ilan edilerek yapılır.

(2) Üniversiteye kayıt yaptırırken ilgili enstitü müdürlüğüne bildirdikleri adresi değiştirdikleri halde, bunu ilgili enstitüye bildirmemiş olan veya yanlış ve eksik adres vermiş bulunan öğrencilerin enstitüdeki mevcut adreslerine tebliğatın gönderilmesi halinde tebliğat kendilerine yapılmış sayılır.

Mezuniyet tarihi

MADDE 75 – (1) Öğrencinin mezuniyet tarihi, ilgili enstitü yönetim kurulunun öğrencinin mezun olduğuna dair aldığı kararın tarihidir.

Giyim ve genel görünüş

MADDE 76 – (1) Öğrenciler, eğitimleri süresince giyim ve genel görünüş konusunda ilgili mevzuat hükümlerine uymak zorundadırlar.

Disiplin iş ve işlemleri

MADDE 77 – (1) Öğrencilerin disiplin iş ve işlemleri, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Kimlik kartı

MADDE 78 – (1) Kesin kayıt yaptıran öğrenciye, Üniversitenin öğrenci kimlik kartı verilir.

(2) Üniversiteden ayrılan, çıkarılan, kaydı silinen veya mezun olan öğrencilerden öğrenci kimlik kartları geri alınır ve imha edilir.

(3) Kimlik kartı yıpranan veya kaybeden öğrenciye, bir dilekçe ile ilgili enstitü müdürlüğüne başvurduğunda, bedeli karşılığında kendisine yeni kimlik kartı verilir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 79 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; ilgili diğer mevzuat ve İstanbul Arel Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri ile Senato, Yönetim Kurulu ve ilgili kurulların kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 80 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 81 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İstanbul Arel Üniversitesi Rektörü yürütür.